



23. juli 2013

UKA 2013/63

Inatsisartut Suleriaasianni § 36 naapertorlugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

**Atuartuni angajullerni klassinik inuussutissarsiornermi apeqqtuni sammisaqar-titsinikkut ilinniartitsisoqartalernissaa siunertaralugu Meeqqat atuarfianni peqqussut allanngortinneqassanersoq pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallittoqarnissaanik siunnersuut.**

(Inatsisartunut ilaasorta q Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit)

Meeqqat atuarfiata peqqussataa nutaaq 2002-mi Inatsisartunit 2003-mi atuuttussanngorlugu akuersissutigineqarpoq.

Naak atuartut, peqqussut ulluinnarni Atuarfitsialak-mik taaneqartartoq malillugu tamakkiisumik atuarinneqarsimasut siulliit 2013-mi aatsaat meeqqat atuarfiannit naammassisussaagaluartut, tamassumalu kingorna aatsaat sukumiisumik nalilersuinerit pisinnaagaluartut, piffissap ingerlanerani isummersuutigineqartartut nalilersuinerillu ingerlanneqarsimasut tunngavigalugit isumaqarsorinarpoq peqqussut, kingullermik 2012-imi ukiakkut allanngorteqqinneqartoq arlalitsigut iluarsisuteqarfigineqartariaqartoq.

Naak kisitsisit takutikkaluaat peqqussutip atuutilernerata kingorna atuartut amer-lanerujartortut meeqqat atuarfianni inaarutaasumik misilitsittalersimasut ilinniartullu ilinniakkamik ingerlatsisut naammassinnittartullu amerliartortut, nalilersuinerit assigiin-gitsut ilaatigut aamma takutippaat inuusuttut ilarpassui meeqqat atuarfiannik naammassinninnermik kingorna ilinniartinnut ingerlaqqinngitsoortartut.

Tamanna arlalinnik assigiinngitsunillu aallaveqarluni nassuiarneqarsinnaavoq, soorlu ilaatigut ukuusunik:

- Nunatsinni ilinniarfiusinnaasut suli pisariaqartitanut angissutsimikkut ilinniartortoq-tortussutsimikkullu naapertuutinngillat
- Ilinniartunut inissiat suli pisariaqartitanut naapertuutinngillat
- Ilinniartinnut isernissamut piunasaqaatit Nunatsinni pissutsinut naapertuutinngillat
- Meeqqat atuarfiannit inaarutaasumik misilitsinnerni ilinnialernissamut piunasaqaatinik naammassinnissimasannginneq.

Meeqqat atuarfianni maleruagassat allanngortinneqartarnerini pinngitsoorani atuartitaas-saataitaneq ukiunit qulingiluaniit ukiunut qulinut sivitsorneqarpoq. Tamassuma kinguneraa atuartut tamarmik tunngaviatigut meeqqat atuarfiannik naammassinneqqaarlutik, tassa misilitseqqaarlutik naammassisalernerat.

Illuatungaagullu atuartitaasinnaatitaaneq siornatigut inuusuttup 18-inik ukioqalernissaanut atuussimasoq ukiuni qulini atuartitaasinnaanermut killilerneqarpoq. Tamassuma ilaatigut assersuutigalugu kingunera angusanik qaffaasaanissamut periarfissap meeqqat

atuarfianniikkunnaarluni Piareersarfinnut, efterskolinut, sunngiffimmi atuartsinermut assigisaannullu nuunneqarnera. Piareersarfiit, efterskolit, højskolit ilisimaneqartut tigu-sinnaasaat killeqarmata tamassuma nangillugu malitsigisinnaasarpaa inuusuttorpaaluit ilinniartitaanikkut ingerlariarfissaarunnerat.

Saqqummiussami siunertaangilaq 11. klassitoqqap eqquteqqinneqarnissaa. Meeqqat atuarfianni ilikkagassatut anguniagassat pinngitsoorani atuartitaasinnaatitaanerup iluani anguneqarsinnaasutut iluarsartuussaapput tamannalu immi ajoquteqangilaq. Inuilli assigiinngitsuuvugut ilaallu pilertornerusumik allallu assigiinngitsunik peqquteqarlutik kigaannerusumik ilikkariartortarput.

Saqqummiussami siunertaavoq atuagarsornikkut sanngiinnerusut unittoortinnagit sumiiffimmini **pisariaqartititik tunngavigalugit** ilinniartitaanernut piareersaataasunik atuartinneqartalernissaat – Piareersarfiit, efterskolit il.il aqqusaaqqaanngikkaluarlugit. Allatut oqaatigalugu atuartut ukiut atuarfiusut qulingat uteqqiinnartassanngilaat killiffilli ilinniagaqalernissamullu kissaatit tunngavigalugit atuartsineq aaqqissorneqartassalluni. Tamanna partiinit allanit qanoq isumaqarfigineqarpa?

Siunnersuummi siunertarineqarportaaq ukioq piumassuseq naapertorlugu meeqqat atuarfianni atuaqqiffiusoq – inuutissarsiutitigut ilinniartitaanernut samminerusooq eqaatsumik aaqqissuunneqarsinnaasassasoq, assersuutigalugu ukiup ilaanna pikkorissarnertut ingerlanneqarsinnaassalluni, atuartsissutit immikkut toqqarneqarsinnaassallutik kiisalu meeqqat atuarfiani nalinginnaasumik atuartsissutaasut avataatigut neqerooruteqartoqarsinnaassalluni soorlu assassornermut, eqqumiitsuliornermut, piniarnermut/aalisarnermut, qarasaasialerinermut, inuttut ineriartornermut il.il tunnganerusinnaassalluni kiisalu sunngiffimmi atuartsinermi suliniutinut Piareersarfinnilu periarfissanut ataqatigiis-sarneqarsinnaassalluni.

Paaserusunnarpoq qanoq tamanna isummerfigineqarusunnersoq?

Ukioq piumassuseq naapertorlugu meeqqat atuarfianni atuaqqiffiusoq aamma sumiiffimmi suliffeqarfiit piusut qanimut eqaatsumik suleqatigalugit suliffinnik misiliinernik – maanna periarfissaasunit annertunerusunik ilaqartinneqarsinnaavoq, assersuutigalugulu atuartut ilaannut suliffimmi misiliineq atuagarsornermut tapertatut perorsaanikkut aaqqissuusinermi pingaartinneruneqarsinnaalluni.

Kiisalu takorloorneqarsinnaavoq nunaqarfimmiut isorliunerusuniittullu sumiiffitsik qimangikkaluarlugu alimmasissumik atuartsineq atorlugu ilinniartitsissutini ataasiakkaani inaarutaasumik misilitsinnissamik siunertaqartumik atuartinneqarsinnaaneri.

Naak meeqqat atuarfianni atuartitseriaaseq peqqussut malillugu atuartut ataasiakkaat pisariaqartitaat tunngavigalugu ingerlanneqartartussaagaluartoq meeqqat atuarfianni angusarineqartartut takutippaat tamanna suli tamakkiisumik anguneqarsimanngitsoq.

Aamma pissutsit takutippaat inuusuttorpaaluit ilinniaqqinnissamut matunneqartartut ilaatigut meeqqat atuarfianni naammaginartumik atuartinneqartarsimannginnermik peqquteqarsinnaasumik. Tamanna ilaatigut allamiut oqaasiinik misilitsinnermi angusarineqartartut uppersareerpaat.

Taamaammat qanoq iliuuseqartoqarsinnaava?  
Oqallilluarnissamik kissaassivunga.